

Fiskeri og kystdepartementet
Postboks 8118 Dep
0032 Oslo

Kopi til :
Fylkesordfører Torill S. Nyborg
Byrådsleder Monica Mæland

Bergen, 31. mars 2011

Vedr Høring til innføring av ny Hardangerfjordforskrift

16. februar 2011 sendte Fiskeri-og kystdepartementet (FKD) ut et høringsforslag vedrørende ny forskrift om særlige tiltak for akvakulturrelatert virksomhet i Hardanger og Sunnhordland- Hardangerfjordforskriften, frist 31. mars. Fiskeriforum Vest ønsker med dette brevet å belyse ovenfor våre politikere og regionale utviklingsaktører konsekvensene til næringsutøvende, lokalsamfunnet og verdiskapingen en nedbygging av havbruksnæringen i Hardangerfjorden vil få, ikke bare for de berørte kommunene i Hardanger og Sunnhordland, men også for nabokommunene og regionen. Videre ønsker vi å påpeke hvilke tiltak som allerede er igangsatt med formålet å sikre en bærekraftig utvikling av akvakulturnæringen hvor hensynet til ville bestander av laksefisk er inkludert.

Fiskeriforum Vest støtter de langsiktige tiltakene og strakstiltakene som næringen og forvaltningen har iverksatt for et mer bærekraftig havbruk i Hardangerfjorden. Samtidig er vi svært bekymret for at den nye forskriften kan føre til en omfattende nedbygging av en lønnsom næring, noe som vil få store konsekvenser for næringsaktørene og lokalsamfunnet i flere av de berørte kommunene. Fiskeriforum Vest støtter næringens forslag om at Hardangerfjordforskriften bør konsekvensutredes før vedtaket kan vurderes, og at taket på tiltatt biomasse økes når Langenuen inkluderes.

Det offentlig, ved kommunene, fylke og staten har et ansvar å legge til rette for god regional næringsutvikling, og sikre gode rammevilkår for næringen og sysselsetning i distriktene. Havbruksnæring er for vår region den nest største næringen etter olje og gass, og er en viktig næring både for sysselsetning i regionen, men gir også et betydelig bidrag inn til statskassen. Matfisk delen av næringskjeden er den viktigste "driveren" for at hele næringskjeden skal være lønnsom. Havbruksnæringen i Hardanger og Sunnhordland har et tett samarbeid med det øvrige nærings og forskningsmiljøet i Bergensregionen. Hardangerfjordforskriften vil dermed få ringvirkninger også for de berørte kommunene og det øvrige næringslivet som har havbruksnæringen som en viktig kunde. Videre vil en slik nedbygging også virke negativ mht det langsiktige omdømmet og rekruttering til næringen. Havbruksnæringen har i dag store utfordringer med å rekruttere arbeidskraft. En kraftig nedbygging av næringen vil kunne forsterke næringens omdømmeutfordring til å lokke til seg ungdommer til å jobbe innenfor havbruk som framstår som uforutsigbar.

Hardangerfjordforskriften vil svekke konkurranseevnen til vår havbruksnæringen som på langsikt vil redusere deres finansielle evne til å iverksette nødvendige tiltak i fremtiden.

Konsekvensene for havbruksnæringen i Hardanger og for Norge er store, både samfunnsmessig og økonomiske, og det er derfor avgjørende at effekten av et slikt tiltak kan dokumenteres vitenskaplig, og at konsekvensene for næring og lokalsamfunnet er grundig evaluert. Videre er det viktig at det er innhentet tilstrekkelig informasjon om virkningen av eksisterende tiltak og regelverk før en ny forskrift innføres.

Konsekvensene for havbruksnæringen i vår region vil være:

- **Produksjonsreduksjon.** Den fremlagte Hardangerfjordforskriften vil føre til en reduksjon av produksjon i området (ikke bare på "fryst" 2008 nivå). I Hardangerfjordforskriften har FKD utvidet området med å inkludere Langenuen, uten at en har øket biomasse taket på 50 000 tonn MTB.
- **Sysselsetning.** Når produksjonen reduseres, faller behovet for ansatte bort både på sjø og land. Hardangerfjordforskriften vil innebære at flere hundre arbeidsplasser vil bli lagt ned. Arbeidsplasser som er meget verdifulle for kystkommunene. I tillegg vil dette få konsekvenser for det øvrige næringslivet i hele regionen, som er viktige leverandører, støttefunksjoner etc til næringen i Hardangerfjorden.
- **Betydelig reduserte inntekter til stat og kommune.** En produksjonsreduksjon i en slik omfattende størrelse vil gi staten mindre i eksportinntekter. Bortfall av inntekter og arbeidsplasser i Hardanger vil føre til betydelig redusert skatteinngang for kommunene i Hardanger og Sunnhordland.
- **FKD ønsker at tiltaket skal gjelde allerede fra oktober 2013, dette medfører for våre næringsutøvere at de må starte tilpasningen omgående.** Videre vil ikke regjeringen utbetale noen erstatning i saken. Næringen har investert betydelig summer i infrastruktur, kompetanse og produksjonsfasiliteter. En slik rask omstilling vil få betydelige økonomiske konsekvenser for de næringsutøvene.
- **Konkurransedyktig.** En svekkelse i Biomassen vil gi våre næringsutøvere et betydelig dårligere konkurransevilkår som vil igjen påvirke deres muligheter for investeringer i miljøtiltak, men og omorganisering mht foredling, etc.
- **Råstoff tilførselen i regionen er meget viktig for den øvrige næringskjeden, både innenfor foredlingsindustrien og til foredling av restråstoffet (ingredients industrien).**

Hardangerfjorden er et svært produktivt område som egner seg godt til oppdrett, og det er av havbruksnæringens interesse å redusere presset på de ville laksebestandene og sjørørreten.

Både oppdrettsnæringen og villaksnæringen er avhengig av et godt miljø og har begge et felles ønske å unngå tap av vårt biologiske mangfold. Havbruksnæringen er bygget opp med kunnskap fra laksefiskere og bønder, med en unik realkompetanse om å kultivere og høste fra naturen. Næringen har siden oppstarten vært en pådriver for kunnskapsutviklingen i oppdrett, med en genuin interesse til å forvalte og høste bærekraftig av naturen. Oppdrett av fisk er den mest effektive formen for animalsk matproduksjon som vi kjenner til. Forbruket av energi, areal, vann og fôr per enhet gjør laks

til et overlegent husdyr. Næringen og villaksnæringen har sammenfallene interesser til å skape et miljø som sikrer en bærekraftig kultivering av ressursene.

På bakgrunn av situasjonen i Hardangerfjorden har næringen og forvaltning de siste tre årene iverksatte en rekke langsiktige og kortsiktige strakstiltak i regionen. Formålet med tiltakene er å sikre en bærekraftig utvikling av akvakulturnæringen hvor hensynet til ville bestander av laksefisk er inkludert. Fiskeriforum Vest oppfordrer våre myndigheter at det innhentes informasjon om virkningen av eksisterende tiltak og regelverk, før en ny forskrift iverksettes.

Næringen og forvaltningen har iverksatt følgende tiltak:

-PD-forskriften. 30. november 2007 fastsatte FKD "Forskrift om bekjempelse av pankreassjukdom". Formålet med forskriften er å forebygge og begrense spredning av Pankreassjukdom-virus.

-Luseforskriften. 18. august 2009, fastsatte FKD "Forskrift om bekjempelse av lus i akvakulturanlegg". Formålet med forskriften er å redusere forekomsten av lus, samt redusere og bekjempe resistensutvikling hos lus.

-Soneforskriften. 14. juli 2010 fastsatte mattilsynet en soneforskrift for Sunnhordland, Bjørnefjorden og Hardangerfjorden. Soneforskriften er et eksempel på at oppdrettsnæringen sammen med myndighetene har klart å komme til en felles enighet om viktige tiltak for å forbedre lusesituasjonen og sykdomsbekjempelse. Innføringen av soneforskriften innebærer en redusert produksjon for mange aktører, men hvor næringen har utvist stor vilje til samarbeid, nettopp fordi de har stor tro på effekten av tiltaket.

-Hardangerfjordinstruksen. 8.april 2008 fastsatte Fiskeri- og kystdepartementet forvaltningstiltak i Hardangerfjorden med formål om "å fryse" produksjonen i Hardangerfjorden på et "2008-nivå". Næringen innstilt på å finne løsninger som innebærer at produksjonen ikke overstiger dette nivået. Hardangerfjordforskriften innebærer en utvidelse av området (Langenuen), uten at taket på tiltatt biomasse økes.

-Handlingsplan for bekjempelse og kontroll med lakselus. 7. februar 2011 lanserte næringen sin egen handlingsplan for å redusere mengden lus i oppdrettsanleggene og får å unngå resistensutvikling. Havbruksnæringen har igangsatt et treårig prosjekt med målsetning å redusere lusemengde og utvikle nye og forbedrede tiltak, både mekaniske, kjemiske og biologiske virkemidler. Bruk av leppefisk som spiser lusa av laksen har økt betydelig i Hardangerfjordområdet. Å kombinere ulike metoder for avlusning er avgjørende for å redusere lusemengden i anleggene og for å redusere faren for å utvikle resistens. Her jobber næringen med praktisk opplæring i bruk av leppefisk til de ansatte på oppdrettsanleggene.

I tillegg til både næringens og forvaltningens tiltak kommer det en betydelig forskningsinnsats for å gi ny og økt kunnskap om resistensutvikling, optimalisering av drift og produksjonsmodeller og utvikling av ny vaksiner. Universitetet i Bergen fikk i desember 2010 et Senter for forskningsdrevet innovasjon: "Salmon Louce Senter", hvor Universitetet i Bergen, Veterinærinstituttet og Havforskningsinstituttet,

flere av regionens ledende havbrukselskaper og ledende fiskehelseselskaper som EWOS Innovation og Norvatis, skal samarbeid for å finne nye og mer effektive biologiske og kjemiske tiltak for å bekjempe lakselus og hindre resistensutvikling.

Effekten av noen av de første tiltakene er reduksjon i antall lus i oppdrettsanlegg i Hardangerfjorden. Gjennom en god og åpen dialog med myndigheter er antall sykdomsutbrudd nå på vei ned, og PD sykdom er ikke kritisk i forhold til villaks. Hardangerfjorden har vært omtalt som et område med store utslipp av næringsalter fra havbruksvirksomhet. Havforskningsinstituttet har bekreftet at utslippene fra havbruk i Hardangerfjorden kun stimulerer algeveksten med 2-5 prosent. Næringen er allerede i dag underlagt strenge reguleringer og kontrollsystemer. Næringen, forvaltningen og forskningsmiljøene jobber allerede tett sammen for å minimalisere effekten oppdrett har på villaks. Oppdrettsnæringen er avhengig av et godt havmiljø og et godt omdømme, og er derfor ikke i konflikt med villaksnæringen, men har felles interesser for å skape et godt miljø for laksen.

Hardangerfjordforskriften vil gi vårt næringsliv et betydelig svekket konkurransekraft, og våre forskningsmiljø kan ikke med vitenskaplig sikkerhet i hvor stor grad lakselus faktisk er en betydelig populasjonsregulerende faktor for vill laksefisk. Dette er viktig for å vite om regjeringens tiltak, med slike næringsmessige konsekvenser, vil ha ønsket effekt i forhold til problemet.

Hardangerfjordforskriften vil få omfattende konsekvenser for vårt næringsliv og lokalsamfunn. Vi ber derfor om at våre myndigheter ber om at forskriften konsekvensutredes før en eventuell iverksettelse, noe som vil gi oss sikkerhet for at tiltakene vil gi ønsket effekt, samt at en få frem hvilke konsekvenser et slik tiltak vil få for næringslivet og lokalsamfunnet. Videre mener vi at nå Langenuen inkluderes så bør taket på tillatt biomasse økes til 57 000 tonn.

Vennlig hilsen

Tanja Hoel

daglig leder Fiskeriforum Vest